

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source :	โพสต์ทูเดย์		
Date :	- 6 ธ.ค. 2551	Page :	No : 51007553

A1, A3

พอ.สว.

จากสมเด็จพระย่า...สู่พระปิ่นาง

A1, A3

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้จากไปแล้ววันจันทร์ ทว่าพระกรณียกิจต่างๆ ที่พระองค์ได้ทำไว้ก็ยังประทับในความทรงจำของปวงชนชาวไทยเสมอ รวมถึงโครงการหน่วยแพทย์อาสา พอ.สว. อันเป็นเช่นพระมรดกตกทอดจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรม

ราชชนนี ที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ได้ทรงสืบสานดำเนินต่อมา

ตั้งแต่แรกกำเนิด พอ.สว. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ได้โดยเสด็จฯ สมเด็จพระบรมราชชนนี ในกิจการของ พอ.สว. มาตลอด จวบจนเมื่อสมเด็จพระบรมราชชนนีเสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ จึงทรงเป็นองค์ประธาน

กิตติมศักดิ์ ไม่ใช่เพียงเพราะเป็นพระมรดก แต่ด้วยทรงเห็นแก่สุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่ ตลอดจนการศึกษาและการพัฒนาประชาชนคนไทยในถิ่นทุรกันดาร ○

เรื่องประกอบ
พอ.สว.โครงการให้ของพระมรดก

A3

หมอกระเป๋าเขียว โครงการแห่งพระเมตตา

โดย - อนุสรฯ ทองอุไร

ทหน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า หมอกระเป๋าเขียว มีกำเนิดในปี พ.ศ. 2507 เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ไปที่ดอยอินทนนท์ และได้ทอดพระเนตรเห็นว่าประชาชนอยู่ห่างไกลจากแพทย์ และการรักษาอยู่มาก จึงทรงคิดตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ขึ้นเพื่อออกไปรักษาประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร

ทรงเชิญชวนนายแพทย์ทันตแพทย์เภสัชกร และพยาบาลเข้ามาเป็นหน่วยแพทย์อาสาเคลื่อนที่ในพระองค์ เดินทางไปทำการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยในหมู่บ้านที่ห่างไกลทุรกันดาร ในปี พ.ศ. 2512 หน่วยแพทย์อาสา พอ.สว.ชุดแรกก็ได้ถือกำเนิดขึ้นในชุดฟอร์มที่กระเป๋าสีสด้านซ้ายปักรูปภูผันคบเพลิง ได้อักษรย่อพระปรมาภิไธย สว. บนพื้นเขียว และได้พัฒนาเจริญก้าวหน้าตามลำดับ จนมี พอ.สว.ประจำ 50 จังหวัดทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2517 ได้พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทะเบียนเป็น “มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” (มูลนิธิ พอ.สว.)

โดยมิได้ทรงคิดถึงความลำบาก ภาพพระกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ร่วมกับ พอ.สว.นั้นจึงเป็นสิ่งที่ประทับใจและอยู่ในความทรงจำของผู้ที่มีโอกาสถวายงานเสมอมา

นพ.ประมุข จันทรุมล เลขานุการมูลนิธิ พอ.สว. ผู้เริ่มทำงานกับ พอ.สว.มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 กล่าวถึงสิ่งที่รู้สึกประทับใจในการทำงานที่มูลนิธิแห่งนี้ก็คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงงานในแต่ละแห่งอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ไม่ว่าจะอยู่ห่างไกลลำบากแค่ไหนหรือจะมีอันตรายเพียงใด “อย่างของเล่น ขนม เสื้อผ้าที่ทรงนำไปแจกเด็กก็ล้วนแต่เป็นทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งสิ้น เพราะอยากให้เด็กได้มีรอยยิ้มมีความสุขกันบ้าง เพราะในถิ่นทุรกันดารอย่าว่าแต่ของเล่นเลยบางคนไม่มีแม้จะได้กินข้าวครบ 3 มื้อเลย”

สิ่งที่ประทับใจ นพ.ยุทธ โพธารามิก รองเลขาธิการมูลนิธิ พอ.สว. มากที่สุดในการได้ถวายงานแด่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 มาก็คือเรื่องของความตรงเวลา พระองค์จะเสด็จฯ ไปตามเวลาที่กำหนด เพราะเกรงว่าผู้เตรียมการต้อนรับจะตั้งรับไม่ทัน นอกจากนั้นพระองค์ทรงสุภาพอ่อนโยน เป็นกันเองและทรงมีเมตตาจิตเมตตาธรรมต่อคณะทำงานเป็นอย่างมาก

สิ่งที่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างให้กับทุกคนได้อย่างดีคือ เรื่องของความประหยัด พระองค์เสวยอาหารง่ายๆ ไม่ต้องแพงหรือหรูหรา บ่อยครั้งที่เสวยเหมือนกับทีมงานทุกคน ที่สำคัญพระองค์จะเสวยอย่างรู้คุณค่าไม่เหลือทิ้งอันเป็นสิ่งที่ถูกบ่มเพาะมาตั้งแต่สมเด็จพระนางเจ้าฯ

หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของมูลนิธิ พอ.สว. แต่ละทีมจะประกอบไปด้วยแพทย์และเจ้าหน้าที่สาขาต่างๆ ทุกคนอาสาทำงานโดยไม่มีผลตอบแทนใดๆ นอกจากความอิ่มใจ อิ่มบุญ คำขอบคุณและรอยยิ้มของผู้ทุกข์ภัย นพ.ยุทธบอกว่าเราทำงานกันเป็นทีมเป็นเพื่อนเป็นพี่น้องกัน ไม่มีแบ่งแยก แบ่งชั้นอะไร ทุกคนเท่าๆ กัน คือ ทีมแพทย์เคลื่อนที่ ยศตำแหน่งเก็บเอาไว้ที่บ้าน ทุกคนจะทำงานด้วยหัวใจ ถ้าชาวบ้านเขามีความสุขดีตามอัตรภาพสังคมก็จะดีไม่เดือดร้อน

ในความทรงจำของ นพ.แท้จริง ศิริพานิช อดีตแพทย์มูลนิธิ พอ.สว. ยังคงจดจำพระดำรัสที่บอกว่า เราทุกคนต้องทำให้ดีที่สุดเหมือนกับพวกเขาเป็นญาติกับเรา ทุกคนที่มารักษาทนเราเป็นที่ยึดสุดท้าย ดังนั้นเราต้องไม่ทำให้เขาผิดหวัง เพราะพวกเราคือคุณหมอกะเป๋าเขียวที่เขา (ชาวบ้าน) รอคอย

“ตอนนี้ผมไม่ค่อยได้ลงพื้นที่แล้ว แต่มาทำโครงการเพื่อสังคมอื่นๆ เช่น เมาไม่ขับ การช่วยเหลือแบ่งปันและดูแลสังคมเป็นเรื่องที่ได้แบบอย่างจากพระองค์ท่าน”

การเสด็จฯ ไปถึงท้องถื่นกันดารต่างๆ ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ รวมทั้งหน่วยแพทย์อาสา พอ.สว. นั้นเป็นเช่นการนำแสงสว่างไปสู่ดินแดนมืดมน เช่นที่ นิดดา กล่อมเกลี้ยง รองผู้

ขณะที่ นพ.กฤตติป เสนจันทร์คมิไชย ผู้อำนวยการสำนักงานมูลนิธิ พอ.สว. กล่าวว่า พระองค์มีเมตตากับทีมงานเหมือนพวกเราเป็นน้องเป็นเพื่อนของพระองค์ท่าน ไม่ถือยศถือศักดิ์ วางพระองค์เรียบง่ายเหมือนทีมงานคนหนึ่ง และจะทรงจำทีมงานหลายคนได้จะทรงทักทายอยู่เสมอ เมื่อเสร็จสิ้นการทรงงานทุกครั้ง พระองค์จะให้ทรงร้องเพลงประจำจังหวัดเพื่อเป็นกำลังใจให้กับทีมแพทย์และคณะทำงานและจะรับสั่งให้ศิลปินให้ทีมงานมีสุขภาพแข็งแรงไม่เจ็บป่วยมีความสุขกันทุกคน”

อำนวยการมูลนิธิ พอ.สว. ผู้เคยทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ มาเป็นเวลาเกือบ 10 ปี เล่าว่า พระองค์จะทรงเลือกเสด็จฯ เฉพาะพื้นที่กันดาร หลายหมู่บ้านที่เสด็จฯ ก่อนหน้านั้นจะไม่มีไฟฟ้า น้ำประปา แต่เมื่อพระองค์เสด็จฯ ไปแสงสว่างก็จะตามมาทันที ชาวบ้านจะบอกว่า นอกจากพระองค์จะมาช่วยรักษาแล้ว ยังทรงนำแสงสว่างมาให้ด้วย

แม้การเดินทางจะลำบากเพียงไร แต่พระองค์ยังทรงมีอารมณ์ขัน หากชาวบ้านถวายพระพรว่า ขอให้ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

พระองค์จะแยมพระสรวลแล้วตรัสว่า ต้องขอนั่ง
บ้างนะถ้ายืนนานๆ มันก็เมื่อย หรือเวลาที่ข้า
หลวงถวายงานแล้วพูดราชาศัพท์ผิดพระองค์จะ
ตรัสว่า พูดธรรมดาก็ได้ ทั้งยังทรงแซวว่า ดูลิเก
บ้างหรือเปล่าเขาพูดราชาศัพท์กันเก่งนะในเรื่อง
ของการเสวยพระองค์ท่านก็เรียบง่ายมาก บางที
ชาวบ้านหรือเจ้าภาพในพื้นที่แกงกบผัดกบ
พระองค์ก็จะเสวยไม่ไห้เขาเสียน้ำใจ บ่อยครั้งที่
ลงพื้นที่แล้วฝนตกพระองค์ก็ทรงงานตากฝนไป
จนจบ แม้จะมีเพิงแต่ก็แทบกันฝนไม่ได้

แม้วันนี้พระองค์ท่านจะสิ้นพระชนม์แล้ว
น.พระพิทักษ์ เกษมสุข หนึ่งในคณะแพทย์หลวง
ที่ดูแลประชาชนที่ถวายน้ำสรงพระศพ ผู้ที่ได้มี
โอกาสถวายงานใน พอ.สว. มานานกว่า 15 ปี
ตั้งใจว่าจะทำงานถวายต่อไป และหน่วยแพทย์
เคลื่อนที่ทุกคนก็ตั้งใจเช่นนั้น “เห็นสมเด็จพระเจ้า
พระที่นั่งท้าวเล็ดเจ้าไปป่าไปเขาลำบากอย่างไร
ท่านยังเสด็จไป เราก็อยากช่วยท่านจะนั่งดูตาย
ได้อย่างไร ทั้งสองพระองค์ลงพื้นที่ พอ.สว. เยอะ
มากๆ อย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย”

นพ.มรุต จิรเศรษฐศิริ นายแพทย์
สาธารณสุข จ.ยะลา กล่าวว่า ในการเสด็จฯ มา
ยังพื้นที่ จ.ยะลา เมื่อวันที่ 23 พ.ย. 2548 ที่ผ่าน

“สิ่งที่พระองค์ทรงเป็นแบบ
อย่างให้กับทุกคนได้อย่างดี
คือ เรื่องของความประหยัด
พระองค์เสวยอาหารง่ายๆ
ไม่ต้องแพงหรือหรูหรา
บ่อยครั้งที่ส่วยเหมือนกับทึบ
งานทุกคน ที่สำคัญพระองค์
จะส่วยอย่างรู้คุณค่าไม่เหลือ
ทิ้ง อันเป็นสิ่งที่ถูกบ่มเพาะมา
ตั้งแต่สมเด็จพระแม่

มา แม้จะเป็นการเสด็จฯ ที่ค่อนข้างจะยากลำบาก
เนื่องจากฝนตกลงมาอย่างหนัก แต่มีการบริการ
ประชาชนอย่างเต็มที่ แม้พระองค์ไม่สามารถ
เสด็จฯ ไปกับหน่วยได้ แต่ในขณะที่หน่วย พอ.สว.
ของยะลากำลังจะเดินทางกลับก็มีรับสั่งให้หน่วย
เดินทางไปเข้าเฝ้าฯ เพื่อรับพระสุธารสชา
พระองค์ได้ตรัสชอบใจและให้ดูแลสุขภาพ
ร่างกายของตัวเองเพื่อที่จะได้ไปดูแลสุขภาพของ
พี่น้องประชาชนต่อไป จากนั้นคณะ พอ.สว.ยะลา
ก็ได้ร้องเพลง คนยะลา รักเมืองยะลา ถวายแด่
พระองค์ท่านและพระองค์ตรัสชมว่าเป็นจังหวัด
ที่ร้องเพลงเพราะมาก และอยากที่จะรักคนยะลา
ด้วยคน ซึ่งยังคงปลื้มปิติ และซาบซึ้งใจเป็น
อย่างมาก

ด้วยซึ่งถึงคุณค่าในพระกรณียกิจ ทำให้
อาสาสมัครบางคนทำงานให้ พอ.สว. เน้นนาน

กว่าครึ่งค่อนชีวิต เช่น นางอ่อนศรี ธโนศวร ยางค์กูร อาสาสมัคร พอ.สว. วัย 77 ปี อดีตนางพยาบาลที่เคยทำงานให้กับทีมแพทย์มาถึง 38 ปี เผยถึงความรู้สึกหลังทราบข่าวการสิ้นพระชนม์ด้วยน้ำเสียงสั่นเครือว่า “ดิฉันเข้าเฝ้าฯ ท่านครั้งสุดท้ายเมื่อ 3 ปีที่แล้ว ได้ใกล้ชิดแทบพระบาท ท่านมีรับสั่งถามว่า เป็นสมาชิกตั้งแต่เมื่อไหร่ ออกทำงานยังไ้ ก็กราบทูลตอบท่านว่า ยังออกทำงานอยู่ เพราะยังช่วยงานได้ ท่านยังรับสั่งถึงงานของ พอ.สว. ว่า ได้บุกเบิกงานแพทย์เคลื่อนที่จริงๆ เวลาเจอสมาชิกท่านก็จะทรงแจ่มใส เบิกบาน ท่านจะพระราชทานกำลังใจ อาสาสมัครว่า ให้มีความเสียสละ เช่นที่พระองค์ท่านและสมเด็จพระยาทรงบุแนวทาง และทำด้วยความเต็มใจ”

พระจริยวัตรอันงดงาม ความเสียสละ ความเรียบง่ายและเป็นกันเองที่พระราชทานแก่ประชาชน และอาสาสมัคร มูลนิธิ ทำให้อ่อนศรีซาบซึ้งและจดจำอยู่ในใจ พร้อมปวารณาตนเองว่าจะเป็นอาสาสมัคร พอ.สว. จนกว่าชีวิตจะหาไม่

ที่ จ.เลย นางเยาวภา เกาเมฆ อายุ 45 ปี มารดา **ด.ญ.บุญญาณี** คนใช้ในการดูแลของ พอ.สว. เปิดเผยว่า ตนมีลูกสาวเพียงคนเดียว ไม่สมบุญมาตั้งแต่แรกเกิด เป็นโรคหัวใจตีบ หัวใจรั่ว (หัวใจชนิดเขียว) และไม่มีทวารหนัก หมอบอกว่า ลูกสาวมีโอกาสรอดชีวิตเพียง 10% เพราะต้องรักษาดูแลลูกสาวตั้งแต่แรกเกิด ทำให้ครอบครัวต้องมีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก เงินที่หามาได้ต้องนำไปจ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลเกือบทั้งหมด

ต่อมาแพทย์ที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จ.ขอนแก่น จึงแนะนำให้เข้าไปขอความช่วยเหลือจากโครงการแพทย์ พอ.สว. ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ก่อนผ่าตัดหมอบอกว่ามีโอกาสรอดกับตายเท่ากัน แต่หลังการผ่าตัดหลายครั้ง อาการป่วยก็ดีขึ้นมาก นางเยาวภา กล่าวทั้งน้ำตาว่า ถ้าไม่มีท่านลูกสาวคงไม่มีโอกาสรอดชีวิตมาจนถึงวันนี้บางครั้งถึงกับคิดจะฆ่าตัวตายไปหลายครั้งแล้ว แต่ก็ยังมียึดเหนี่ยวจิตใจนั่นก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ และลูก

“พวกเราจะตอบแทนพระคุณของท่านด้วยการทำความดีและหลังจากนี้ไปจะปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคมเพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ” นางเยาวภา กล่าว

หลังสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ สิ้นพระชนม์ แพทย์-พยาบาล ยังสมัครเข้าหน่วยแพทย์เพิ่ม หวังสานต่อพระปณิธานถวายเป็นพระกุศล เช่นที่ **นพ.ปัจจุบัน เหมหงษา** นายแพทย์สาธารณสุข จ.ตาก กล่าวว่ จ.ตาก มีแพทย์และพยาบาลจำนวนมากสมัครเป็นอาสาสมัคร พอ.สว.เพิ่ม

มากขึ้น เพื่อสานต่อพระปณิธานของพระองค์ท่าน ถวายเป็นพระราษกุศลในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ

เมื่อสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ได้จากไปแล้ว **นพ.ยุทธ โพธารามิก** ได้กล่าวถึงอนาคตของ พอ.สว.ว่า ยังคงจะทำงานไปตามปกติไม่มีสะดุด โดยมีแพทย์อาสาสมัครและเจ้าหน้าที่กว่า 5 หมื่นคน เมื่อถึงวันนี้ต้องรอว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงแต่งตั้งใครมาดูแลงานต่อจากนี้ไป

“สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ มิได้ทรงสั่งเสียอะไรเป็นพิเศษ อีกทั้งงานที่ดำเนินการอยู่ พระองค์ได้ทรงให้ทำไว้เป็นระบบไว้เป็นอย่างดีแล้ว ไม่มีปัญหาอะไร ทีมแพทย์อาสาทุกคนก็จะทำงานถวายไปจนถึงที่สุดไม่มีอะไรจะสะดุดหยุดยั้งได้” ○